

5 Mart 2025

Şahsi Kullanım için İngiltere’de Alınan Yat-Tekne Satışında Vergileme

Değer Artış Kazancı

Gelir Vergisi Kanun’unun mükerrer 80 inci maddesinde, iktisap şekli ne olursa olsun (ivazsız olarak iktisap edilenler hariç) 70 inci maddenin birinci fıkrasının (1), (2), (4) ve (7) numaralı bentlerinde yazılı mal (gerçek usulde vergiye tâbi çiftçilerin ziraî istihsalde kullandıkları gayrimenkuller dahil) ve hakların, iktisap tarihinden başlayarak beş yıl içinde elden çıkarılmasından doğan kazançların değer artış kazancı olduğu hüküm altına alınmıştır.

Mezkur Kanun’un 70/1-7 maddesinde gemi ve gemi payları (Motorlu olup olmadıklarına ve tonilatolarına bakılmaz) ile bilumum motorlu tahmil ve tahliye vasıtaları sayılmaktadır.

Dolayısıyla edinilen bir yatın beş yıl içinde elden çıkarılmasından doğan kazanç değer artış kazancı olarak Türkiye’de vergiye tabidir. Değer artış kazancı GVK’nın mükerrer 81’inci maddesi gereğince iktisap bedelinin endekslenmesi suretiyle tespit edilecektir. Endekslemenin yapılabilmesi için Yİ-ÜFE artış oranının %10’un üzerinde olması gerekir.

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları

Diğer taraftan, yabancı ülkede elde edilen kazançlarla ilgili vergileme yetkisi Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarıyla kaynak ülkeye bırakılabilmektedir. Bu bakımdan ilgili ülke ile yapılan Anlaşma hükümlerini dikkate almak gerekmektedir. Türkiye ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Arasındaki Anlaşmanın 13’üncü maddesinde Sermaye Değer Artışları düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasında *“Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve bu Anlaşmanın 6 ncı Maddesinde tanımlanan bir gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç bu diğer Devlette vergilendirilebilir.”* hükmü yer almaktadır. Anlaşmanın 6 ncı maddesinde gemiler, vapurlar ve uçakların **gayrimenkul varlık sayılmayacağı** hükme bağlanmıştır. Bu bakımdan ilgili fıkradaki düzenleme İngiltere’deki yatın satışını kavramamaktadır.

Mezkur maddenin üçüncü fıkrasında ise *“Bir Akit Devlet mukimince uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının veya söz konusu gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca bu Akit Devlette vergilendirilebilecektir.”* hükmü yer almaktadır. Anlaşmanın 3 üncü maddesine göre Uluslararası trafik” terimi, bir Akit Devletin teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara nakil vasıtası **işletilerek** yapılan taşımacılığı ifade eder. Bahse konu yatın satışı uluslararası trafikte işletme ile ilgili olmayıp şahsi kullanıma ait olduğundan söz konusu fıkranın da konumuzla ilgili uygulama alanı bulunmamaktadır.

Bilgener Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

Buyaka İş Merkezi
Kule: 2 No: 22
34771 Ümraniye/ İstanbul

+90 216 651 4 651
info@bilgener.com
bilgener.com

Bilgener; vergi, denetim ve danışmanlık alanlarına odaklanan uzman firmalardan oluşan profesyonel hizmetler sağlayıcı grubudur. 1995 yılından bu yana deneyim ve uzmanlığı birleştiren benzersiz yaklaşımıyla hem yerel hem de küresel girişimcilere rehberlik etmektedir.

Türkiye’de faaliyet gösteren girişimcilerin operasyonel ihtiyaçlarına yönelik kapsamlı ve yüksek kaliteli hizmetler sunan **Bilgener**, yönetim süreçlerini hızlandırarak doğru kararlar almayı kolaylaştırır. Müşterilerimize tek bir noktadan sağladığımız çözüm odaklı hizmetlerle, sürdürülebilir büyümeyi destekliyoruz.

Müşterilerinin sınır ötesi muhasebe, denetim, vergi ve danışmanlık ihtiyaçlarını karşılamak üzere profesyonel hizmet firmaları tarafından kurulan Londra merkezli **Morison Global**’in 2002 yılından beri Türkiye bağımsız üyesiyiz. **Morison Global**, International Accounting Bulletin tarafından yayımlanan 2024 World Survey’e göre dünyanın en büyük 9’uncu uluslararası birliğidir.

Yazar:
Ömer BİNİCİ
Yeminli Mali Müşavir

Son olarak mezkur maddenin dördüncü fıkrasında, **“bu Maddenin 1 inci, 2 nci ve 3 üncü fıkralarında değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar yalnızca, elden çıkaranın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, böyle bir varlığın, iktisap tarihinden itibaren bir yıl içinde elden çıkarılmasından dolayı bir Akit Devlette elde edilen kazanç, bu Devlette vergilendirilebilir.”** hükmü yer almaktadır.

İngiltere’de şahsi kullanım için edinildikten sonra yapılan yat satışı yukarıda belirtilen ÇVÖA’nın 13’üncü maddesinin ilk üç fıkrası kapsamında olmadığından satış sonrası elde edilen kazanç Türkiye’de değer artış kazancı hükümleri çerçevesinde vergilendirilecektir. Ancak satışın iktisap tarihinden itibaren bir yıl içinde yapılması durumunda İngiltere’nin de vergileme hakkı doğacaktır.

Buna göre yatın edinimi sonrası geçen süreye göre vergileme yapabilecek ülkeler aşağıda yer almaktadır:

Geçen Süre	1 Yıl	2- 5 Yıl	5+Yıl
Vergileme Yapacak Ülke	İngiltere ve Türkiye	Türkiye	Vergi yok

Örnek: Türkiye’de mukim Bay (T) tarafından 03.01.2024 tarihinde İngiltere’de şahsi kullanım için alınan 4.000.000,00 GBP’ye alınan bir yat, 12.12.2024 tarihinde 4.500.000,00 GBP’ye satılmıştır. Alış satış farkının vergilendirilmesi aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

Bahse konu yatın satışı şahsi kullanım için olduğundan, ÇVÖA’nın 13/4’üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilecektir. Yukarıda açıklandığı üzere söz konusu satıştan elde edilen kazanç Türkiye’de vergilenecektir. Ancak alış satış tarihleri arasında 1 yıldan az bir süre olduğundan İngiltere’nin de vergileme hakkı bulunacaktır. Anlaşmanın **“Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi”** başlıklı 23’üncü maddesine göre ilgili ülkelerde ödenen vergiler bir diğerinde mahsuba konu edilebilecektir.

Türkiye’de ödenecek vergi şu şekilde hesaplanır:

Alış Bedeli: $4.000.000,00 * 37.6575 = 150.630.000$ -TL

Alış Satış Endeks Katsayısı: $Kasım/2024 \div Aralık/2023 = 3731,43/2915,02 = 1,280070$

Endekslenmiş İktisap Bedeli: $150.630.000 * 1,280070 = 192.816.962,11$ (ÜFE artış oranı %10’un üzerinde olduğu için endeksleme yapılabilecektir.)

Satış Bedeli: $4.500.000,00 * 44.2625 = 199.181.250,00$

Değer Artış Kazancı: $199.181.250,00 - 192.816.962,11 = 6.364.287,88$

2024 Yılı İstisna Tutarı: 87.000,00

Beyan Edilecek Değer Artış Kazancı: $6.364.287,88 - 87.000,00 = 6.277.287,88$

Hesaplanan Vergi: 2.292.915,15

Ortaya çıkan kur farkı vergiye tabidir. Hesaplanan vergi ise İngiltere’de hesaplanan vergiden mahsup edilebilecektir.

Diğer taraftan, söz konusu yatın 04.01.2025 tarihinden sonra satılması durumunda İngiltere’de vergileme yapılmayacaktır. Türkiye’de de vergi doğmaması için iktisap tarihinden itibaren 5 yıllık bir süre geçmesi gerekmektedir.

Saygılarımızla,

BİLGENER